

ogsaa maatte der mindst to Kreditforeninger til, og da vi have en jydsk Husmandskreditforening og en for Øerne, vilde det være naturligt at henvende sig til dem, og saa kunde der inden for disse Foreninger oprettes en særlig Afdeling, efter at der var sket en Forandring i Statutterne, en Forandring, som ogsaa maatte kræve en af Rigsdagen vedtagen og af Kongen stadfæstet Lov. Saa kunde man vedtage en saadan Ændring, at der blev en selvstændig Afdeling, men i øvrigt med de samme Grundsætninger som hidtil, nemlig at Statskassen kun garanterede Renten. Og hvis ærede Medlemmer have nogenlunde fulgt med, ville de vide, at Forholdet er det, at disse Foreningers 4 pCt.s Obligationer for Øeblikket staa i Kurs henimod Pari omtrent i 99 eller saadan noget, og det vil jo være nogenlunde antageligt, naar man endelig skal ind paa det, og langt at foretrække fremfor at gøre Brud paa det Princip, man tidligere bestemt har hævdet, at man ikke vil garantere baade Kapital og Rente i Kreditforeningerne.

Finansministeren (Hage): Det ærede Medlem har gjort en lang Række meget sindrige Indvendinger gældende, men jeg formaar ikke at indse, at de i nogen Maade ere overbevisende. Der er kun en Ting, som det ærede Medlem fremhævede med Rette, nemlig, at for at gøre den Bemyndigelse, der er tilstaaet Finansministeren, effektiv, vil det være nødvendigt enten at foretage Lovændringer for de Kreditforeningers Vedkommende, der kan blive Tale om at benytte, eller muligvis ved Lov at tillade Oprettelsen af en helt ny Kreditforening med dette specielle Formaal for Øje. Men dette er ikke nogen Indvending; det vil kun sige, at Sagen bliver at behandle af Rigsdagen en Gang til, inden denne Bemyndigelse kan træde ud i Livet. Men paa den anden Side siger det sig selv, at Finansministeren er ude af Stand til paa en nyttig Maade at indlede Forhandlinger enten med bestaaende Kreditforeninger eller eventuelt med andre om Oprettelsen af en ny Kreditforening, saa længe det ikke er givet, at Finansministeren overhovedet har Adgang til at benytte denne Udvej. Først da kan man med Nytte give sig til at gennemarbejde Enkelthederne i en mulig Ordning. Denne Indvending, som er den eneste reelle Indvending, er altsaa egentlig slet ingen Indvending. Og de andre holde aldeles ikke Stik. Det ærede Medlem siger: Hvorledes skal man bære sig ad

med Obligationerne? Kreditforeningen skal jo have sin Obligation fra Debitor, altsaa maa der paalægges vedkommende Debitor en Forpligtelse til at udstede sin Obligation til den bestemte Kreditforening. Paa ingen Maade. Han kan udstede sin Obligation til Staten, og Staten transporterer den da til Kreditforeningen, naar der bliver Tale om at optage Laan gennem Kreditforeningen. Det er saa simpelt som noget. — Dernæst siger det ærede Medlem, at jeg erkender, at det vil blive en meget dyr Historie for Statskassen, $\frac{1}{2}$ pCt. dyrere. Det har jeg ikke sagt. Jeg har nævnt, at hvis eksempelvis Renten bliver $\frac{1}{2}$ pCt. dyrere, vil det komme til at dreje sig om 45,000 Kr. aarligt, naar man gaar ud fra, at de fulde 3 Millioner Kroner aarlig laanes ud. Men det er ogsaa muligt, at Differencen ikke bliver saa stor. I alt Fald er Bekostningen at tage i Beregning ved Afgørelsen af, om man enten vil anstrenge Statens Kredit ved at optage Statslaan, eller om man vil foretrække den Vej, her er anvist. Der er intet, der paabyder, at man skal gaa denne Vej; det er kun en Bemyndigelse, der gives Finansministeren, hvis han, alt vel overvejet, mener, at dette er den heldigste Udvej. Det ærede Medlem mener, at det vilde være at foretrække, at beholde den Bestemmelse, som findes i den nugældende Lov, nemlig at Finansministeren bemyndiges til at udstede Statsobligationer til Dækning af Laanesummen. Jeg skal gentage her, hvad jeg har udtalt tidligere, at jeg paa det bestemteste vil fraraade dette. Jeg anser det, at man hist og her, ganske tilfældig, saa i den ene, saa i den anden Lov giver Finansministeren carte blanche til ukontrolleret Udstedelse og Salg af Statsobligationer, for at være en ganske forkastelig Fremgangsmaade. Den er tidligere bleven benyttet i adskillige Tilfælde. Men vi ere komne bort derfra. Ved Optagelsen af det sidste Statslaan i Efteraaret 1901 blev der under eet laant de Penge, der vare nødvendige for at dække de Udgifter, til hvis Afholdelse der var givet Ministeren Bemyndigelse til at udstede Statsobligationer, og det vilde være i høj Grad beklageligt, om man nu vilde vende tilbage til denne Praksis, som man tidligere i Nødtilfælde har grebet til, naar man i Huj og Hast ved at lave en Lov skulde give Anvisning paa, hvorledes Pengene kunde skaffes. Det er en Anvisning, som i Virkeligheden tilmed kun i ringe Omfang kan benyttes. Thi det at gaa hen og underhaanden sælge Statsobliga-